

Uppföljning av Mobila lärarteam och Vikariebanken® Mars 2019

Dnr. 1.5.3–4722/2020

stockholm.se

1 Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen fick 2017 i uppdrag av utbildningsnämnden att införa en central vikariepool för att samordna behovet av vikarier. Utbildningsförvaltningen har bedrivit uppdraget som ett pilotprojekt i ett begränsat område i staden. Pilotprojektet kallas för ”Mobila lärarteam” och omfattar de pedagogiska verksamheterna i Hässelby-Vällingby och på Kungsholmen (grundskoleområde 4). För att bedriva en central vikariepool har ett datastöd kallat Vikariebanken® upphandlats och sedan maj 2018 har skolorna i grundskoleområde 4 haft möjlighet att boka vikarier genom datastödet då ordinarie medarbetare är korttidsfrånvarande. Målet för pilotprojektet har varit att i ett begränsat område införa ett datastöd för vikariehantering. Huvudsyftet har varit att underlätta skolornas vikarieanskaffning samt att stärka stadens arbetsgivarvarumärke gentemot vikarier.

Resultat och uppföljning av pilotprojektet visar på att mål och huvudsyfte har uppnåtts samt att en vikariepool i egen regi är en god rekryteringsplattform för lärarstudenter, deltagare i Från nyanländ till nyanställd och för pensionerade lärare som önskar fortsätta sin yrkesutövning. Utifrån uppföljningen av projektet föreslås att organisation och kostnaden för att införa en central vikariepool för samtliga grund- och gymnasieskolor utreds.

Innehåll

1 Sammanfattning	3
2 Inledning	5
2.1 Bakgrund och uppdrag	5
2.2 Mål och syfte	5
2.3 Förutsättningar och utgångsläge	5
2.4 Genomförande	6
2.4.1 Förstudie	6
2.4.2 Upphandling av digitalt verktyg	7
2.4.3 Förberedande arbete i arbetsgrupp	7
2.4.4 Införande av datastödet Vikariebanken®	7
2.4.5 Rekrytering av vikarier	8
2.4.6 Beslut om förlängning	8
3 Resultat	8
3.1 Mål	8
3.1.1 Deluppföljning – intervjuer bland bokare	8
3.2 Syfte	8
3.2.1 Enkätundersökning vikarier	9
3.2.2 Enkätundersökning skolor	10
3.4 Kostnader	11
3.4.1 Arbetstid på förvaltningen	11
3.4.2 Rekryteringsstöd	11
3.4.3 Upphandling av datastöd	11
3.4.4 Lönekostnader för inhyrd och timanställd personal	12
4 Arbetssätt	13
4.1 Projektorganisation	13
4.2 Kvalitetssäkring	13
4.3 Möten med operativ styrgrupp	13
5 Övriga erfarenheter	14
5.1 Förslag	14

2 Inledning

Utbildningsförvaltningen står inför stora rekryteringsutmaningar beträffande lärare och andra personalgrupper till skolan. För att möta det stora behovet arbetar utbildningsförvaltningen med kompetensförsörjningskedjans alla delar – utveckla/behålla, attrahera, rekrytera och introducera.

För att underlätta vikarieanskaffningen då ordinarie personal är korttidsfrånvarande till följd av exempelvis kompetensutveckling, sjukdom eller vid vård av barn (VAB) har förvaltningen genomfört ett pilotprojekt på uppdrag av utbildningsnämnden kallat ”Mobila lärarteam”. I pilotprojektet har ett datastöd införts och testats i ett begränsat område i staden.

2.1 Bakgrund och uppdrag

I utbildningsnämndens verksamhetsplan för 2017 gavs förvaltningen i uppdrag att införa mobila lärarteam/en central vikariepool för att samordna behovet av vikarier eller vara en extra resurs, till exempel när ordinarie personal kompetensutvecklar sig, vid kortare sjukfrånvaro eller vid vård av barn (VAB). För att införa en central vikariepool har ett webbaserat bokningssystem upphandlats och testats i grundskolans pedagogiska verksamheter i grundskoleområde 4.

Uppdraget har bedrivits som ett pilotprojekt i ett begränsat område med start i januari 2018 och fram till och med juni 2019. Pilotprojektet har på uppdrag av förvaltningens ledningsgrupp drivits av kompetensförsörjningsenheten inom avdelningen för personal och kompetensförsörjning.

2.2 Mål och syfte

Mål för pilotprojektet har varit att i ett begränsat område införa ett datastöd för vikariehantering. Huvudsyftet har varit att underlätta skolornas vikarieanskaffning samt att stärka stadens arbetsgivarvarumärke gentemot vikarier.

2.3 Förutsättningar och utgångsläge

I uppdraget omfattades till en början endast lärarvikarier till grundskolans årskurser 1–9, men utökades till att inkludera även fritidshemmen samt förskoleklass. Detta då det inte ansågs rimligt att skolorna skulle behöva boka lärarvikarier på olika sätt för olika verksamheter. Innan införandet av datastödet har skolorna bokat

vikarier dels genom upphandlade bemanningsföretag dels genom egna behovsanställda vikarier, så kallade timvikarier.

I ett första led att fylla den centrala vikariepoolen med vikarier erbjöds skolornas befintliga vikarier att skapa ett användarkonto i datastödet för att framledes bokas genom det. I ett andra led har pensionerade lärare samt deltagare i Från nyanländ till nyanställd informerats om möjligheten att bokas för arbete genom datastödet. I tredje led har annonsering på stadens hemsida skett samt deltagande i befintliga forum, där förvaltningen mött lärarstudenter och andra högskolestuderande, för att informera om möjligheten att arbeta som lärarvikarie vid sidan av sina studier.

Pilotprojektet har rymts inom förvaltningens befintliga budget och kostnader redovisas i kapitel fyra.

2.4 Genomförande

Efter att förvaltningen mottagit uppdrag genomfördes en förstudie bland skolorna i grundskoleområde fyra angående befintlig vikarieanskaffning, uppskattad kostnad och organisering på respektive skola. Vidare skedde en undersökning av marknaden av befintliga leverantörer av datastöd innan direktupphandling. När avtal slutits med leverantör av datastöd bedrevs förberedande arbete i form av bland annat erfarenhetsutbyte med Malmö stad, utbildningar i datastödet och info-klassning av datastödet. Under pilotprojektet har en löpande rekrytering gjorts för att möta upp behovet av vikarier på skolorna. Vid behov har skolorna fått extra utbildningar i datastödet.

2.4.1 Förstudie

Under 2017 gjordes en förstudie för att ta reda på hur grundskolorna i grundskoleområde 4 arbetade med anskaffandet av vikarier. Studien visade att kostnaden för vikarier och antalet bokade vikarietimmar skilde sig markant mellan olika skolor. Den skola som stack ut mest i hade under läsåret 16/17 en vikariekostnad på cirka 1,5 miljoner kronor och antalet vikarietimmar var cirka 18 400. I snitt uppgav skolorna att kostnaden uppgick till cirka 534 000 kronor. Generellt för alla skolor bokades vikarier vid sjukdom, vård av sjukt barn (VAB) och vid utbildning/kurser, men även vid annan planerad frånvaro så som semester och tjänstledighet. 60 procent av skolorna sätter in vikarier från dag ett eller så snart som möjligt. En skola hade ett antal visstidsanställda elevassistenter för att täcka upp behovet av personal istället för att ta in externa vikarier. Den uppskattade arbetstidsomgången på skolorna varierade mellan 3–165 timmar per månad.

För att finna lärarvikarier uppgav skolorna att de hade egna behovsanställda vikarier eller att de kontaktade de upphandlade bemanningsföretagen vid de tillfällen det inte gått att lösa frånvaro med ordinarie personal. Vid kortare vikariat än två månader upplevde cirka sju av tio skolor att det var svårt att finna vikarier och än fler att det var svårt att finna vikarier för längre vikariat än två månader.

2.4.2 Upphandling av digitalt verktyg

Efter en undersökning av marknaden och aktörer som tillhandahåller datastöd för vikariehantering tilldelades Euronetics Holdings AB beslut beträffande direktupphandling avseende datastöd. Datastödet heter Vikariebanken® och avtal med leverantören slöts i december 2017.

2.4.3 Förberedande arbete i arbetsgrupp

Inför uppstart av pilotprojektet och införandet av datastödet arbetade en arbetsgrupp bland annat med:

- Erfarenhetsutbyte med Malmö stad som använt sig av ett datastöd för hantering av vikarieanskaffning till de pedagogiska verksamheterna
- Framtagande av riktlinjer för användare av datastödet
- Info-klassning av datastödet
- Utbildning för användare i datastödet
- Annonsering och informationsträffar för befintliga vikarier
- Informationsträffar för rektorer
- Framtagande av lönenivåer utifrån rådande löneläge för lärare
- Framtagande av kravprofiler för vikarier

Arbetsgruppen har letts av kompetensförsörjningsenheten och bestått av representanter från HR-enheten, grundskoleavdelningen och IKT-enheten.

2.4.4 Införande av datastödet Vikariebanken®

Efter att personal på skolorna och administratörer på utbildningsförvaltningen fått utbildning påbörjades införandet av datastödet i skolorna i april 2018. Under perioden april-augusti 2018 använde endast ett fåtal av de tjugo skolor, som ingick i projektet, datastödet för vikarieanskaffning. För att höja användargraden gjordes ytterligare en gemensam utbildningsinsats för personal på skolorna samt besök på enskilda skolor under höstterminen 2018.

2.4.5 Rekrytering av vikarier

I maj 2018 då skolorna började använda Vikariebanken för vikarieanskaffning fanns endast skolornas befintliga vikarier att tillgå. Behovet av vikarier överskred dock antalet tillgängliga vikarier och förvaltningen kontaktade då pensionerade lärare och projektdeltagare i ”Från nyanländ till nyanställd”. I ett andra led skedde extern annonsering på stadens hemsida, webbplatsen Pedagog Stockholm samt under deltagande på olika jobbmässor. Söktrycket till Mobila lärarteam var under pilotprojektet högt och för att kunna hantera mängden ansökningar och rekryteringar uppköptes rekryteringsstöd av serviceförvaltningen. Serviceförvaltningen genomförde under perioden maj 2018 till januari 2019 cirka 95 intervjuer som ledde till anställning.

2.4.6 Beslut om förlängning

För att kunna göra en grundlig uppföljning beslutade den operativa styrgruppen om en förlängning av pilotprojektet till och med juni 2019.

3 Resultat

I kapitlet presenteras mål och syfte med pilotprojektet och hur de följts upp samt med vilka resultat.

3.1 Mål

Införa ett datastöd i ett begränsat område för vikariehantering.
--

3.1.1 Deluppföljning – intervjuer bland bokare

Under hösten 2018 gjordes en deluppföljning av pilotprojektet och datastödet. Uppföljningen bestod av semistrukturerade intervjuer på sex skolor varav tre på Kungsholmen och tre i Hässelby-Vällingby. Respondenter bestod av biträdande rektorer, administrativa chefer och skolassistenter vilka alla använt datastödet för att boka vikarier. Deluppföljningen visade framförallt att bokarna är nöjda med datastödet och att det anses användarvänligt men att behovet av vikarier är större än tillgängligheten av vikarier. Några bokare efterfrågade vissa funktioner i systemet varav några lagts till i efterhand för att underlätta vikariehanteringen ytterligare.

3.2 Syfte

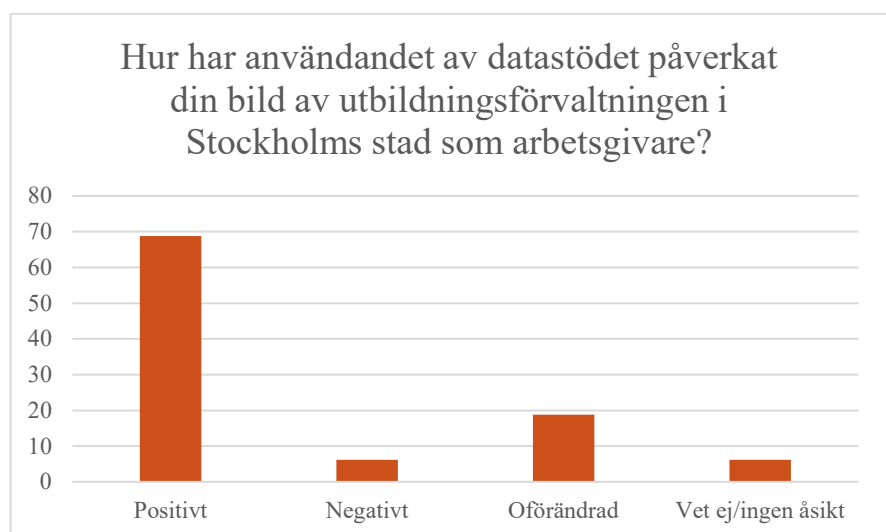
Underlätta skolornas vikarieanskaffning samt att stärka stadens arbetsgivarvarumärke gentemot vikarier.

3.2.1 Enkätundersökning vikarier

En enkätundersökning av datastödet Vikariebanken® har genomförts bland vikarier som arbetat inom ramen för Mobila lärarteam. Svarsfrekvensen för undersökningen är 50 procent. Undersökningen visar att 87,5 procent av respondenterna anser att datastödet är lätt och praktiskt att använda och cirka 97 procent önskar att utbildningsförvaltningen fortsätter att använda ett digitalt datastöd. En majoritet av respondenterna, cirka åtta av tio, upplever att mottagandet på skolorna varit mycket bra och cirka sju av tio uppger att tjänsten som vikarie bidragit till att vilja arbeta med barn och unga i framtiden, se tabell 1. Sju av tio respondenter anser också att möjligheten att använda ett datastöd för bokning av arbete har påverkat bilden av Stockholms stad som arbetsgivare positivt, se tabell 2.

Tabell 1

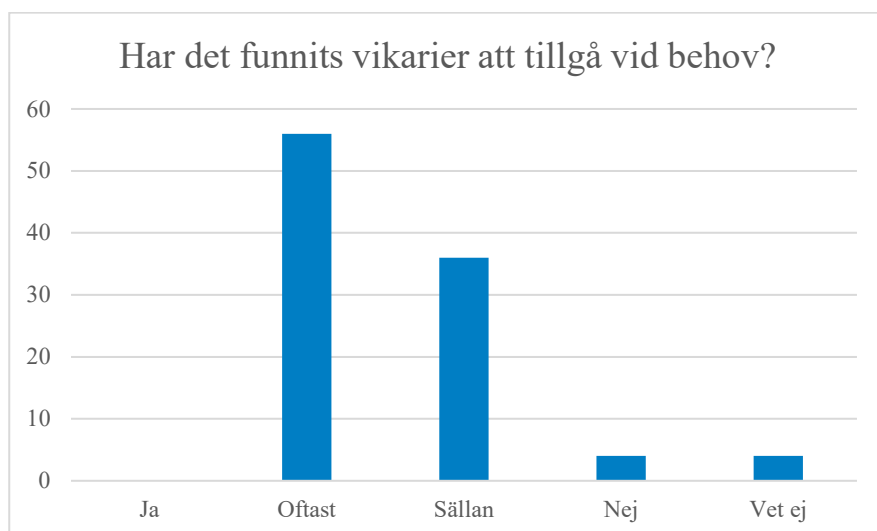
Tabell 2

3.2.2 Enkätundersökning skolor

Det har även genomförts en enkätundersökning av datastödet Vikariebanken® hos medarbetare på skolorna som bokar vikarier. Svarsfrekvensen för undersökningen är 40 procent. Av respondenterna uppger 96 procent att de använt datastödet för att boka vikarier och cirka 70 procent anser att datastödet är användarvänligt. Respondenterna anser att vikariernas kompetens varit tillräcklig för tjänsten. 56 procent uppger att det oftast funnits vikarier att tillgå och 36 procent uppger att det sällan funnits vikarier att tillgå, se tabell 3 och 4.

Tabell 3

Tabell 4

Av respondenterna anser 55 procent att datastödet har underlättat vikarieanskaffningen på sin skola och 11 procent anser inte alls att datastödet underlättat vikarieanskaffningen. Av respondenterna uppger 11 procent att de inte använt datastödet. Se tabell 5.

Tabell 5

3.4 Kostnader

I kapitlet redovisas kostnader för pilotprojektet gällande åtgången arbetstid på förvaltningen, rekrytering, upphandling av datastöd samt lönekostnader för vikarier.

3.4.1 Arbetstid på förvaltningen

Totalt har mängden arbetstid på central förvaltning uppgått till i snitt en heltidstjänst under pilotprojektets gång. Framförallt läggs den mesta av tiden på kontakt med vikarier och administration av rapportering av vikariers arbetade tid samt frågor kring lönehantering.

3.4.2 Rekryteringsstöd

För rekrytering av vikarier har ett rekryteringsstöd köpts in från serviceförvaltningen. Stödet har kostat 346 800 kronor (exklusive mervärdesskatt) och omfattat intervjuer och referenstagning av kandidater till tjänst som lärarvikarie.

3.4.3 Upphandling av datastöd

För pilotprojektet har datastödet Vikariebanken® upphandlats av Euronetics Holdings AB. I mars 2019 uppgick den totala kostnaden för datastödet samt kringkostnader till 389 995,25 kronor exklusive mervärdesskatt. Den totala kostnaden omfattar avgifter för månatlig grundavgift, licensavgifter för vikariekonton i datastödet, test- och utbildningsmiljö, modul för uppföljning och enkät, mobilapplikation, SMS-tjänst, skickade SMS, startpaket, utbildningskostnader för administratörer och bokare, rese- och

hotellkostnader för utbildare samt möten för projektplanering och integration gentemot LISA (stadens lönesystem).

3.4.4 Lönekostnader för inhyrd och timanställd personal

En sammanställning av lönekostnader för inhyrd och timanställd personal i grundskoleområde 4 har tagits fram. Den totala lönekostnaden för inhyrd och timanställd personal har minskat under pilotprojektet. I denna uppföljning går det dock inte att dra slutsatsen att detta beror på införandet av Mobila lärarteam. Det då jämförelse med övriga kostnader för t.ex. tillsvidare- och visstidsanställd personal ej har gjorts. Uppföljningen har även jämfört de minskade lönekostnaderna för inhyrd och timanställd personal med korttidssjukfrånvaron för att undersöka samband. Med det menas att de minskade lönekostnaderna skulle kunna bero på lägre sjukfrånvaro. Ett sådant samband går dock ej att se.

Skola (tkr) inhyrd personal	HT17	VT18	HT18	VT19 t o m mars	Totalt
Grimstaskolan	440,7	322,7	480,7	81,4	1 325,4
Vällingbyskolan	1 081,8	501,7	427,3	21,9	2 032,7
Nälstaskolan	261,2	376,3	177,5	106,0	921,0
Vinstagrundskola	430,8	510,1	29,5	47,8	1 018,2
Björnbodaskolan/Sörgårdsskolan	51,6	141,1	655,8	146,1	994,6
Maltesholmsskolan	373,3	30,9	274,1	218,5	896,8
Loviselundsskolan	269,1	456,4	687,1	284,3	1 696,9
Hässelbygdsskolan	328,7	220,0	225,9	5,0	779,6
Smedshagsskolan	447,2	242,5	454,7	190,7	1 335,1
Hässelby Villastads skola	218,1	874,3	26,5	0,0	1 118,9
Trollbodaskolan	276,2	589,6	292,1	166,5	1 324,5
Backluraskolan	4,7	649,4	33,4	0,0	687,5
Eiraskolan	883,1	264,3	364,3	119,1	1 630,8
Kungsholmens grundskola	193,6	92,1	304,7	210,3	800,7
Klastorp-Essinge skolor	503,5	103,9	382,4	173,7	1 163,5
Rålambshovsskolan	232,3	434,3	736,7	283,0	1 686,3
Kristinebergsskolan	411,7	538,8	292,6	6,6	1 249,7
Konradsbergsskolan	648,2	1 313,7	869,2	567,6	3 398,7
	7 055,8	7 662,3	6 714,3	2 628,6	24 060,9

Tabell 6

Skola (tkr) timanställda	HT17	VT18	HT18	VT19 t.o.m. mars	Totalt
Grimstaskolan	1 799,6	1 713,8	1 573,0	627,8	5 714,2
Vällingbyskolan	600,6	684,0	315,7	176,9	1 777,2
Nälstaskolan	826,1	669,2	634,7	405,4	2 535,4
Vinstaggrundskola	793,6	1 197,9	799,9	568,0	3 359,4
Björnbodaskolan/Sörgårdsskolan	1 843,6	1 934,0	556,3	625,8	4 959,7
Maltesholmsskolan	1 038,2	1 045,0	560,2	245,1	2 888,5
Loviselundsskolan	241,5	191,0	118,8	132,7	684,0
Hässelbygdsskolan	1 023,1	753,7	685,0	266,2	2 728,1
Smedshagsskolan	349,1	227,2	43,3	33,5	653,1
Hässelby Villastads skola	531,0	318,0	558,0	496,2	1 903,2
Trollbodaskolan	666,0	1 193,6	352,2	131,7	2 343,5
Backluraskolan	1 263,0	1 184,9	361,1	149,6	2 958,7
Eiraskolan	101,4	98,9	38,2	96,1	334,7
Kungsholmens grundskola	1 830,8	1 844,0	918,3	309,4	4 902,5
Klastorp-Essinge skolor	417,2	597,3	275,0	83,9	1 373,5
Rålambshovsskolan	181,7	71,0	71,1	138,9	462,7
Kristinebergsskolan	660,2	747,9	529,0	511,2	2 448,3
Konradsbergsskolan	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	14 166,8	14 471,5	8 389,8	4 998,4	42 026,5

Tabell 7

4 Arbetssätt

4.1 Projektorganisation

Projektorganisationen har bestått av en arbetsgrupp och en operativ styrgrupp. Projektledare i arbetsgruppen har rapporterat till den operativa styrgruppen.

4.2 Kvalitetssäkring

Kvalitetssäkring har skett genom deluppföljning, enkätundersökningar och statusrapportering till operativ styrgrupp. Deluppföljning och enkätundersökning finns beskrivet i kapitel tre.

4.3 Möten med operativ styrgrupp

Den operativa styrgruppen har sammanträtt vid följande tillfällen:

2018-03-06

2018-05-24

2018-06-28

2018-10-16

2019-01-28

2019-03-26

2019-04-15

2019-05-14

4.3.1 Medverkande i operativ styrgrupp

Elisabeth Forsberg Uvemo, stabschef, grundskoleavdelningen

Gunnar Wohlin, enhetschef, grundskoleavdelningen

Ingela Brimberg, samordnare, grundskoleavdelningen

Annakarin Östlund, enhetschef, kompetensförsörjningsenheten

Maria Ställ, projektledare, kompetensförsörjningsenheten

5 Övriga erfarenheter

Uppföljningen visar på att pilotprojektet utgjort en god rekryteringsplattform för potentiella nya medarbetare till stadens pedagogiska verksamheter. Detta då intresset för att arbeta som vikarie varit stort för lärarstudenter och deltagare i Från nyanländ till nyanställd. Uppskattningsvis har mellan sju och tio vikarier gått vidare till längre vikariat eller anställning. I pilotprojektet har även pensionerade lärare getts möjlighet att fortsätta sin yrkesutövning.

Då datastödet ej är sammankopplat med staden lönesystem har personella resurser på central förvaltning krävts för löneadministration och vikariers rapportering av arbetad tid.

Genom uppföljning har det även framkommit att det finns ett behov av en god introduktion till uppdraget och till arbetsplatsen för vikarierna.

5.1 Förslag

Efter genomförd uppföljning av Mobila lärarteam föreslås att vidare utreda organisation och kostnad för att införa en central vikariepool för samtliga kommunala grund- och gymnasieskolor.